

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ
ΜΕΡΟΣ Ι
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ**

Αριθμός 4558

Τετάρτη, 4 Απριλίου 2012

745

Αριθμός 131

ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΝΟΜΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 1996 ΕΩΣ 2011

Διάταγμα με βάση το εδάφιο (1) του άρθρου 39

Η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ασκώντας τις εξουσίες που χορηγούνται σ' αυτήν με βάση το εδάφιο (1) του άρθρου 39 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 έως 2011, εγκρίνει και εκδίδει το ακόλουθο διάταγμα:

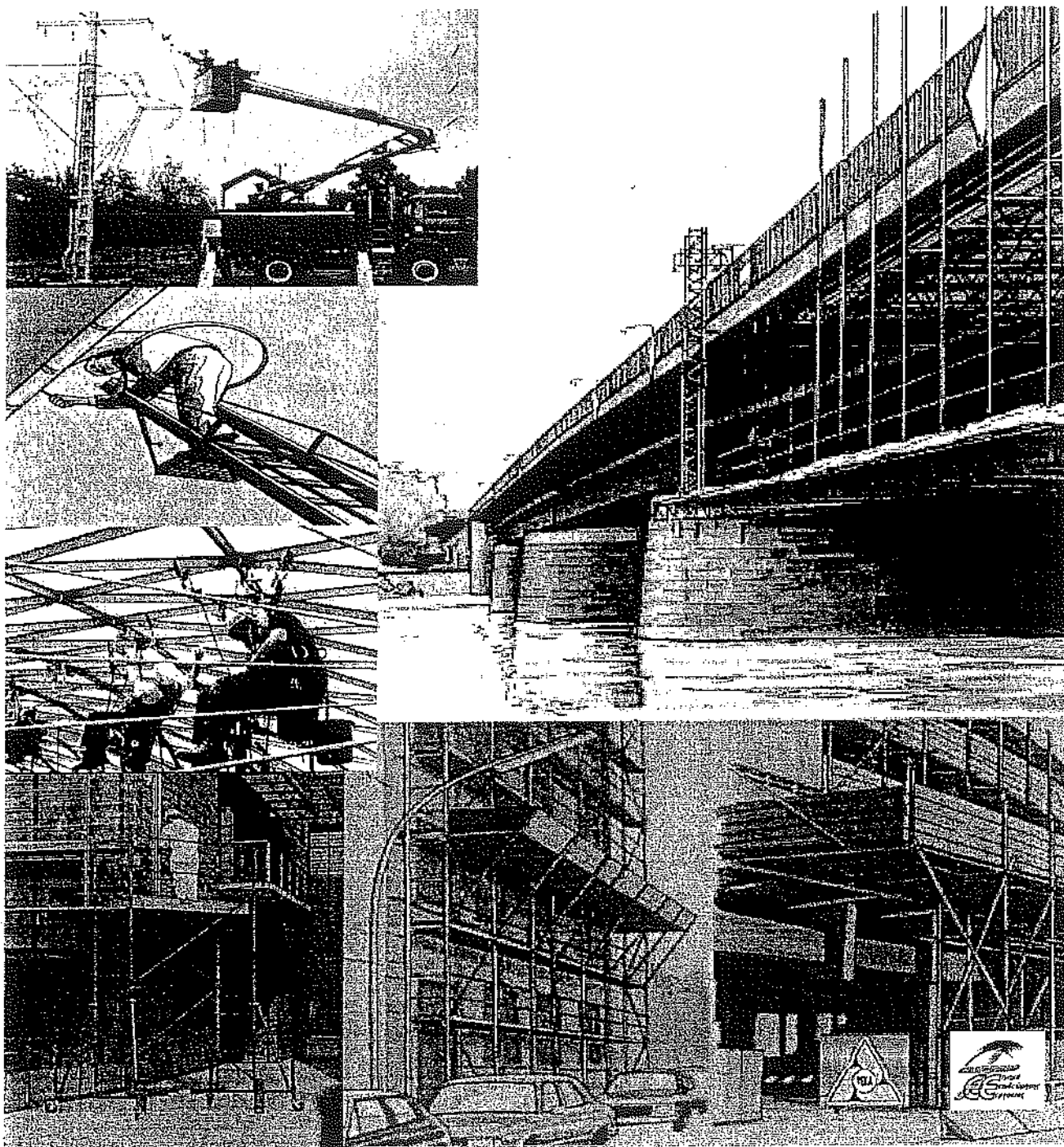
Συνοπτικός τίτλος.

1. Το παρόν διάταγμα θα αναφέρεται ως το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για την Εκτέλεση Εργασιών σε Ύψος) Διάταγμα του 2012.

Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 3096, 1.11.96
Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 3565, 31.12.2001
Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 3590, 29.3.2002
Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 3715, 23.5.2003
Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 3739, 25.7.2003
Ε.Ε. Παρ. Ι(Ι)
Αρ. 4274, 18.3.2011

2. Ο Κώδικας Πρακτικής για την Εκτέλεση Εργασιών σε Ύψος που ακολουθεί παρέχει πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996 έως του 2011 και τους Κανονισμούς που εκδίδονται με βάση τους νόμους αυτούς και συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα Πρακτικής για την Εκτέλεση Εργασιών σε Ύψος αποτελεί απόδειξη συμμόρφωσης με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας αυτής.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΕ ΥΨΟΣ

Ο παρών «Κώδικας Πρακτικής για την εκτέλεση Εργασιών σε Ύψος» αποτελεί έκδοση του Οδηγού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Μη δεσμευτικός Οδηγός Ορθής Πρακτικής για την εφαρμογή της Οδηγίας 2001/45/ΕΚ (εκτέλεση εργασιών σε ύψος)» προσαρμοσμένη στις πρόνοιες της Κυπριακής Νομοθεσίας για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η διατήρηση και βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας αποτελεί υποχρέωση και κοινωνική ευθύνη του κάθε επαγγελματία εργοδότη¹ ή αυτοεργοδοτούμενου.

Η νομοθεσία για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία απαιτεί την εφαρμογή προληπτικών και προστατευτικών μέτρων για την προστασία των προσώπων που εργάζονται καθώς και άλλων προσώπων που τυχόν επηρεάζονται από την εκτέλεση εργασιών. Η εξάλειψη ή ελαχιστοποίηση των κινδύνων καθώς και η επιλογή κατάλληλου εξοπλισμού και ασφαλών μεθόδων εργασίας παρακολουθώντας τις εξελίξεις της τεχνολογίας είναι μερικές από τις βασικές αρχές πρόληψης των κινδύνων.

Οι εργασίες σε ύψος αποτελούν δραστηριότητες πολύ ψηλού κινδύνου και η πτώση από ύψος αποτελεί συχνή αιτία εργατικών ατυχημάτων καθώς και σοβαρών και θανατηφόρων ατυχημάτων. Σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, κατά την περίοδο 2005 έως 2010, ποσοστό 31% των ατυχημάτων που γνωστοποιήθηκαν και προκάλεσαν την απουσία από την εργασία των εργαζομένων για περισσότερες από 3 ημέρες και 28% των θανατηφόρων ατυχημάτων σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας είχαν ως αιτία την πτώση από ύψος. Ειδικά στον τομέα των κατασκευών, η πτώση από ύψος ήταν η αιτία του 39% του συνόλου των ατυχημάτων και του 50% των θανατηφόρων ατυχημάτων.

Η ανάγκη για μείωση των ατυχημάτων που προκαλεί η πτώση από ύψος στους χώρους εργασίας επιβάλλεται για ανθρωπιστικούς και οικονομικούς λόγους. Για τον σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδηγήθηκαν στην έκδοση της Οδηγίας 2001/45/ΕΚ, σχετικά με τη χρησιμοποίηση του εξοπλισμού εργασίας κατά τις εργασίες σε ύψος, για την τροποποίηση της Οδηγίας 89/655/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσαν την Οδηγία αυτή εκτιμώντας μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- *«Η βελτίωση της ασφάλειας, της υγείας και της υγιεινής των εργαζομένων κατά την εργασία αποτελεί στόχο που δεν πρέπει να τίθεται σε δεύτερη μοίρα σε σχέση με καθαρά οικονομικές εκτιμήσεις.*
- *Η τήρηση των ελάχιστων διατάξεων που προορίζονται να εγγυηθούν ένα καλύτερο επίπεδο ασφάλειας και υγείας κατά τη χρησιμοποίηση του εξοπλισμού εργασίας, ο οποίος διατίθεται για προσωρινές εργασίες σε ύψος είναι ουσιώδης για την διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των προσώπων στην εργασία.*
- *Οι εργασίες σε ύψος είναι δυνατόν να εκθέσουν τους εργαζόμενους σε ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους για την υγεία τους και την ασφάλειά τους, ιδίως σε κινδύνους πτώσης και σε σοβαρά εργατικά ατυχήματα, τα οποία αντιπροσωπεύουν υψηλό ποσοστό ατυχημάτων και μάλιστα θανατηφόρων.*
- *Οι αυτοαπασχολούμενοι και οι εργοδότες, όταν ασκούν οι ίδιοι κάποια επαγγελματική δραστηριότητα και χρησιμοποιούν εξοπλισμό εργασίας για την εκτέλεση προσωρινών εργασιών σε ύψος, ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία άλλων εργοδοτούμενων ή/και τρίτων προσώπων.*
- *Κάθε εργοδότης που προτίθεται να εκτελέσει εργασίες σε ύψος θα πρέπει να επιλέγει εξοπλισμό που παρέχει κατάλληλη προστασία από πτώση.*
- *Γενικά, τα μέτρα συλλογικής προστασίας για την πρόληψη των πτώσεων παρέχουν καλύτερη προστασία από τα ατομικά προστατευτικά μέτρα. Η επιλογή και χρησιμοποίηση του*

¹ «εργοδότης» έχει την έννοια που ορίζεται στους περί Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία Νόμους του 1996 έως 2011 και στη περίπτωση των κατασκευαστικών έργων περιλαμβάνει τους κύριους των έργων (ιδιοκτήτες), μελετητές, επιβλέποντες, συντονιστές για τα θέματα ασφάλειας και υγείας στο στάδιο της μελέτης και της εκτέλεσης ενός έργου καθώς και κάθε άλλο συντελεστή που εμπλέκεται στην εκτέλεση του έργου [1] έως [6] και [12].

ενδεδειγμένου για κάθε συγκεκριμένο τόπο εργασίας εξοπλισμού για την πρόληψη και την εξάλειψη των κινδύνων θα πρέπει να συνοδεύεται από ειδική κατάρτιση και επιπρόσθετες έρευνες, όπου η περίπτωση το απαιτεί.

- Οι κλίμακες (σκάλες), τα ικριώματα και τα σχοινιά αποτελούν τον εξοπλισμό που κατά κανόνα χρησιμοποιείται για την εκτέλεση προσωρινών εργασιών σε ύψος και ως εκ τούτου, η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων που εκτελούν αυτό το είδος εργασιών εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από την ορθή χρήση του εξοπλισμού αυτού. Απαιτείται να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί ο εξοπλισμός αυτός να χρησιμοποιηθεί από τους εργαζομένους υπό τις ασφαλέστερες συνθήκες και συνεπώς απαιτείται ειδική και κατάλληλη κατάρτιση των εργαζομένων.
- Η Οδηγία αυτή αποτελεί το πλέον ενδεδειγμένο μέσο για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.»

Η Οδηγία 2001/45/EK ενσωματώθηκε στην Κυπριακή νομοθεσία με τους περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού Εργασίας) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς του 2004 [9] που τροποποιούν τους αντίστοιχους Κανονισμούς του 2001 [8].

Η ύπαρξη κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου αποτελεί το πρώτο βήμα για την οικοδόμηση ενός ασφαλούς και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος. Το δεύτερο και ουσιαστικότερο βήμα για την εξάλειψη και τον περιορισμό των κινδύνων κατά την εκτέλεση εργασιών σε ύψος είναι η ορθή εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας. Η ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας επιτυγχάνεται μέσα από την ενημέρωση και πληροφόρηση του κάθε εργοδότη ή αυτοεργοδοτούμενου, των εργοδοτούμενων αλλά και των άλλων συντελεστών που εμπλέκονται στην εκτέλεση μιας εργασίας, διαμορφώνοντας παράλληλα την ορθή επαγγελματική συνείδηση για την αντιμετώπιση τέτοιων κινδύνων.

Στο άρθρο 11 της Οδηγίας 1999/92/EK, αναφέρεται ότι «η Επιτροπή κατάρτιζει πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές μη δεσμευτικού χαρακτήρα για να βοηθήσει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή της Οδηγίας». Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών (Μονάδα F4), ανταποκρινόμενη στην υποχρέωση αυτή, ετοίμασε σχετικό, μη δεσμευτικό Οδηγό Ορθής Πρακτικής που περιέχει κατευθυντήριες οδηγίες σε σχέση με την επιλογή του πιο κατάλληλου εξοπλισμού εργασίας για την εκτέλεση προσωρινών εργασιών σε ύψος. Ο πιο πάνω Οδηγός αποτελεί την πλατφόρμα πάνω στην οποία τα κράτη μέλη θα οικοδομήσουν τη δική τους πολιτική για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των προσώπων στην εργασία κατά την εκτέλεση εργασιών σε ύψος.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως αρμόδια αρχή για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, λαμβάνοντας υπ' όψη αυτό τον αρχικό Οδηγό Ορθής Πρακτικής και υιοθετώντας την πλειονότητα των στοιχείων του, ετοίμασε τον παρόντα Κώδικα Πρακτικής για την εκτέλεση εργασιών σε ύψος προσαρμοσμένο στη νομοθεσία και στα δεδομένα της Κύπρου.

Ο στόχος του Κώδικα Πρακτικής για τις Εργασίες σε Ύψος είναι να βοηθήσει τον κάθε εργοδότη ή αυτοεργοδοτούμενο, τους εργοδοτούμενους καθώς και κάθε άλλο συντελεστή που εμπλέκεται σε εργασίες σε ύψος, να εφαρμόσουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας προκειμένου να αποφευχθούν ή κατ' ελάχιστο να μειωθούν, οι κίνδυνοι που δημιουργούνται κατά την εκτέλεση των εργασιών αυτών και να δημιουργηθεί ένα ευχάριστο και παραγωγικό εργασιακό περιβάλλον.

Σύμφωνα με το άρθρο 39 των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμων του 1996 έως 2011, η εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Πρακτικής, ο οποίος με διάταγμα της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει δημοσιευθεί στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας, αποτελεί απόδειξη της συμμόρφωσης με τις διατάξεις των περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρησιμοποίηση κατά την Εργασία Εξοπλισμού) (Τροποποιητικών) Κανονισμών του 2004 [9].

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΟΡΘΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

**της Γενικής διεύθυνσης Απασχόλησης,
Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

«Οι πτώσεις από ύψος αποτελούν μία από τις κυριότερες αιτίες εργατικών ατυχημάτων, κυρίως στον τομέα των κατασκευών στον οποίο σημειώνονται ακόμη 1.300 θάνατοι ετησίως στην Ευρώπη. Όπως ο ανθρώπινος, ο δημοσιονομικός και ο οικονομικός τους αντίκτυπος έτσι και το ανθρώπινο κόστος αυτών των ατυχημάτων είναι απαράδεκτο: Οι πτώσεις προκαλούν θανατηφόρα ατυχήματα και σοβαρούς τραυματισμούς, μεταξύ των οποίων, σε ορισμένες περιπτώσεις, συμπεριλαμβάνεται η ολική απώλεια της κινητικότητας (τετραπληγία) και διάφορα είδη περιορισμών και μερικής αναπηρίας. Οι τραυματισμοί αυτοί εμποδίζουν την επανένταξη των εργαζομένων αυτών στην εργασία ενώ συνεπάγονται σημαντική απώλεια των αποδοχών τους. Τα ατυχήματα μπορεί επίσης να συμβάλουν στη μείωση του κύρους αυτών των τομέων στα μάτια του κοινού, γεγονός που καθιστά πιο δύσκολη την προσέλκυση των νέων και την παραμονή των πιο ηλικιωμένων εργαζομένων.

Η Ευρώπη πρέπει να αντιμετωπίσει την πρόκληση που αποτελεί η βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησης. Πρώτα, για την αντιμετώπιση της δημογραφικής γήρανσης, που θα μειώσει τον ενεργό πληθυσμό και θα καταστήσει ακόμη πιο έντονο τον ανταγωνισμό μεταξύ των τομέων επαγγελματικής δραστηριότητας για την προσέλκυση και την εξασφάλιση της παραμονής των εργαζομένων. Και δεύτερον, επειδή πρέπει να διασφαλίσουμε την ποιότητα των ευρωπαϊκών προϊόντων και υπηρεσιών για να παραμείνουμε ανταγωνιστικοί σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η μείωση των πτώσεων από ύψος έχει συνεπώς ουσιαστική σημασία και στην επίτευξη του στόχου αυτού πρέπει να εμπλακούν όλοι οι συντελεστές από όλους τους τομείς, ιδίως οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατασκευών – μια τεράστια πλειονότητα των επιχειρήσεων στον τομέα αυτόν – οι αυτοαπασχολούμενοι, οι κοινωνικοί εταίροι, οι δημόσιες αρχές, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης και οι υπηρεσίες επιθεώρησης εργασίας.

Η κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας 2002-2006² περιέχει έκκληση για την ενίσχυση των προσπάθειών με στόχο τη συνεχή μείωση του αριθμού των ατυχημάτων. Η έκδοση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της οδηγίας 2001/45/ΕΚ³ σχετικά με τη χρησιμοποίηση του εξοπλισμού εργασίας κατά τις εργασίες σε ύψος αποτελεί έναν συγκεκριμένο και αποτελεσματικό τρόπο για την εκπλήρωση της δέσμευσης αυτής.

Η κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας στην εργασία, η οποία υποστηρίζεται από το Συμβούλιο⁴ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁵, βασίζεται σε τρεις θεμελιώδεις ενέργειες: η παγίωση μιας νοοτροπίας πρόληψης του κινδύνου, η αποτελεσματική εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας με τη βοήθεια εκπαιδευμένων εταίρων που έχουν επίγνωση των κινδύνων που διατρέχονται και η χρησιμοποίηση διαφόρων εργαλείων που διατίθενται για την προώθηση ουσιαστικής προόδου πέρα από την απλή συμμόρφωση με τα πρότυπα.

Ο παρών οδηγός χρησιμεύει σαν βάση, ειδικά για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για την επιλογή του πιο κατάλληλου εξοπλισμού εργασίας για την εκτέλεση προσωρινών εργασιών σε ύψος. Θα βοηθήσει τις επιχειρήσεις αυτές να βελτιώσουν την ασφάλεια των εργαζομένων τους και να ελέγξουν το κόστος παραγωγής τους.

Συγκεντρώνοντας τις «βέλτιστες πρακτικές» που εντοπίστηκαν από πολλούς ευρωπαίους εμπειρογνώμονες, ο οδηγός παρέχει επίσης σε όσους εμπλέκονται στον τομέα της πρόληψης ατυχημάτων τη δυνατότητα να εφαρμόσουν αποτελεσματικά την οδηγία.

Nikolaus G. van der Pas

Γενικός Διευθυντής»

² Ανακοίνωση της Επιτροπής: Προσαρμογή στις αλλαγές της εργασίας και της κοινωνίας: μια νέα κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας στην εργασία 2002-2006 [COM(2002) 118 τελικό της 11ης Μαρτίου 2002]. (Η νέα Κοινοτική Στρατηγική 2007 – 2012 για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία τέθηκε σε εφαρμογή με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COM(2007) 62 της 21^{ης} Φεβρουαρίου 2007).

³ Οδηγία 2001/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, για την τροποποίηση της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους, ΕΕ L 195 της 19.07.2001, σ. 46.

⁴ Ψήφισμα του Συμβουλίου (2002/C 161/01) της 3ης Ιουνίου 2002 σχετικά με την νέα κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας στην εργασία 2002-2006, ΕΕ C 161 της 05.07.2002, σελ.1.

⁵ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής Προσαρμογή στις αλλαγές της εργασίας και της κοινωνίας: μια νέα κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας στην εργασία 2002-2006 [COM(2002) 118 τελικό], PE 323.680 της 23.10. 2003, σ. 9.